Ч. 149 (11.402). Львів, пятниця 6, липня 1928. Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem. Рік XLVI.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло", Львів.
Гол. Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА: Місячно: в краю 4·50 зол.
За границею: В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зл., Німеччині 7·50 зл., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 20 ч. к., Румунії 150 леї, Болгарії 7·50 зл., Австрії 7·50 зл. — Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
„ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

В орбіті української проблєми.

На маргінесі промови голови Раднаркому УСРР. п. Чубаря.

(З реферату голови Українського Парляментарного Клюбу д-ра Дмитра Левицького про політичне положення, виголошеного на засіданні ЦК. УНДО, дня 29. червня 1928 р.).

Промови, які я виголосив у закордонній соймовій комісії та на пленарному засіданні Сойму при генеральній дискусії над бюджетом дня 30. травня ц. р. в імени і за апробатою Українського Клюбу, найшли негайно широкий відгомін в опінії політичного світа. Наше ясно означене політичне становище не сподобалося, як цього заздалегідь можна було сподіватися, не тільки Варшаві, але й Москві. Перша з них зареагувала на це конфіскатою моєї промови, воліючи навіть нарушити конституцію, ніж допустити до поширення тієї промови в українських масах. Друга, тобто Москва, зареагувала на неї лайкою та клеветою на сторінках своєї змонополізованої, „казьонної" преси, а попри те ще й промовою голови Ради Народніх Комісарів Української Соціялістичної Радянської Республики Чубара, яку він виголосив дня 9. червня ц. р. в Харкові на Зїзді робітників освіти.

В нашій пресі були передруковані найбільше квітчасті місця промови п. Чубара, так, що всі учасники нинішнього Достойного Збору вспіли з ними вже познайомитися. Тому наводити їх тут не буду. Я тільки стверджую, що пан Чубар позволив собі вложити в мої уста стільки незгідних з правдою і стільки злобно видуманих тверджень, що вже ця одна обставина звільнювалаб мене цілковито від того, щоби на таку „змістовну" промову якнебудь реагувати. Одначе мені і моїй партії залежить на тому, щоби український нарід не ставав жертвою обману та фальшування фактів. Отже думаю, що поступлю правильно, коли в імени Українського Парляментарного Клюбу та цілого Українського Національно-Демократичного Обєднання заявлю ще раз з цього місця, що ми як українські національні незалежники і соборники все поборювали і все будемо поборювати всяку політичну й економічну залежність України.

Щож до теперішньої Радянської України, то слід підкреслити, що чисто формальна її державність, а фактично повна політична й економічна залежність від Москви і накінець відомий, накинений їй насильно устрій з диктатурою комуністичної партії, не можуть найти ні одного прихильника серед національно свідомих і політично розвинених, демократичних шарів нашого народу. Тимбільше ми, зорганізовані члени Українського Національно-Демократичного Обєднання, і зокрема єдині вибрані з волі народу репрезентанти української нації, не тільки не можемо, але й не сміємо погоджуватися з кольоніяльним становищем теперішньої Радянської України в Союзі Радянських Соціялістичних Республик. Нашим обовязком є протестувати проти того становища й вести боротьбу проти нього для добра українського народу. Та це не є рівнозначне з тим, щоби ми бралися відразу валити й руйнувати все те цінне, що твориться тепер на Радянській Україні силами здорових і творчих шарів української нації — дуже часто всупереч волі та бажанню теперішніх її, за позволенням, „суверенів"-комуністів. Бож відомо, що її завданням є „осідлати" українську національну стихію та вїхати на ній у соціялістичне, комуністичне море утопії, або іншими словами: викривити природній розвиток творчих сил української нації.

Щож до самої диктатури комуністів і щодо системи їх політики, — то перш за все вони самі поволи, але систематично банкротують і здають свої позиції. Вони крім того виживаються і відступають від комуністичних канонів під впливом живої дійсности, під натиском невмолимих законів життя, та подаються перед непорушною стіною народніх, особливож селянських мас. Чинно їх поборювати там не треба, зокремаж не беремося і не думаємо про те ми. Найкраще і найдоцільніше навіть з педагогічних мотивів, щоби комуністи самі себе знищили власною політикою. До того воно неминучо йде, до того і мусить дійти, бо ще ніяка утопія ніколи в житті не здійснилася, ще ніяка, хочби й як складно збудована теорія не була в силі принятися в житті, якщо вона була суперечна з самою природою.

Тому то дивоглядним є неправдиве твердження в промові п. Чубара про те, немов то я мав у своїй промові заявитися за інтервенцією чужих сил, а головно Польщі, на українській землі, що творить територію Радянської України. В моїй соймовій промові сказав я дослівно таке:

„Ми є також найзавзятішими противниками всякої інтервенційної політики, яка мала би штучними засобами приспішити українську незалежність за Дніпром. Інтервенційна політика все родить сумнівні наслідки для обох сторін: опікунів і тих, якими опікуються. Тому ми поборювали київський похід у 1920 році, тому передсказували, що нічого доброго з нещасного варшавського договору (з дня 22-го квітня 1920 р.) не може вийти, бо дивоглядом є помагати комусь до відзискання незалежности при рівночасному підриванні тієї незалежности ганебними клявзулями. Замісць концепції на чужинецьку інтервенцію, яку проповідують слабодухи, ми висунули концепцію віри у власні сили народу і ми є глибоко переконані, що сам український нарід стихійним здвигом своїх могутніх внутрішніх сил доведе до розриву з Москвою, скине з себе московську супрематію, вибore собі такий державний устрій, який відповідає його сутодемократичній структурі, а тоді допоможе й своїм землякам поза його державними кордонами".

Далі твердить п. Чубар у своїй промові, що я, і тим самим також Український Парляментарний Клюб не маємо ніякої легітимації говорити в імени українського народу, в імени його селянських та робітничих мас. Можна всіляко дивитися на наше право забирати голос у справі всіх українських земель, розділених чотирма кордонами. Та для кожного ясно, що Український Парляментарний Клюб має далеко більшу легітимацію говорити в імени українського народу, ніж пан Чубар. Тут не від речі буде застановитися над тим, що і кого репрезентує п. Чубар? Отже п. Чубар є звичайним ставленником Москви, точніше: московського комуністичного партійного центру. Він навіть не репрезентує тих 177.427 зареєстрованих членів КП(б)У, тобто членів компартії з української території, бо не вони його на те становище вибирали та ставили, а назначила його Москва. Одначе, якби він навіть репрезентував і територіяльно українську компартію, то від того ще далеко до права репрезентувати цілий український нарід. Адже КП(б)У зовсім не репрезентує 25 міліонів суто-українського населення Радянської України (всього населення є тепер в УСРР 30 міліонів), бо у своєму складі має українців у значній меншости (теоретично 49 відс.). А вже щодо свого соціяльного складу, то КП(б)У просто ігнорує селянство, не зважаючи на величезну перевагу сутоселянського населення на Україні, бо нараховує у своїх рядах заледви 18.5 відс. селян.

Якже інакше, як протилежно представляється справа з Українським Парляментарним Клюбом! Українська Парляментарна Репрезентація — це тепер одинока репрезентація, вибрана, хоч при нечуваних перешкодах, але з волі народу на підставі рівного, загального, безпосереднього і тайного права голосування і на Українську Парляментарну Репрезентацію впало 700.000 українських селянських і робітничих голосів.

П. Чубар, що займає таке видатне становище в компартії і такий відповідальний пост у її державному апараті, повинен добре знати, що Український Клюб має право говорити в імени цілого народу. А якщо це йому не миле, то не слід йому булоб займатися перекручуванням фактів. Але дарма, він як ставленик Москви робить це зі страху перед могутнім зростом національно-державницьких почувань серед українських мас, які загрожують комуністичній партії та її політиці.

Замирення Европи й українська справа.

Берлін, 25. червня 1928.

I.

Панують у нас тенденції, які кажуть вірити, що відновлення української суверенної державности є можливе тільки на підложу майбутніх великих **европейських** воєнно-політичних конфліктів. Коли ставити ось так українську справу в площину суто европейської політики, то значить це рівночасно відсувати остаточне позитивне вирішення нашої політичної суверенности на цілі неозначені десятки років на будуче. Требаж собі здати справу з того, що конфлікти того роду, як наприклад війна 1914 р. з усіми її переворотовими наслідками, є нині в **Европі** цілком неймовірні. Сучасна політична дійсність така, що Европа, не зважаючи на цілу масу невирішених внутрішніх питань і на десяток отвертих конфліктних огнищ — поволи консолідується й замирюється. Отє замирення цілком не лежить у площині якихось мрачних ідеольогічних пацифізмів чи панеуропеїзмів. Справа теж не в отій всесвітньо-історичній комедії, що їй на імя „Союз Народів". Ані теж у пацифістичному примусі, який лежав би в якостях роботи Келльоґа. Те европейське замирення і його дійсність можна зрозуміти тільки під аспектом великого сучасного всесвітньо-політичного розвитку і його умов.

Европейська державна система, що століттями трималась ідеї міждержавної політичної рівноваги, була до війни 1914 р. самовистарчальною суверенною політичною цілістю і — що найважніше — основою й рішаючим чинником **усього** всесвітньо-політичного життя. Політична рівновага в европейській системі означала автоматично теж рівновагу політичних сил у решті світа. Ідея, щоб не сказати: сентимент політичного европеїзму, була реально-творчою силою і як довго Европа була всім для цього світово-політичного життя, так довго була рація сплітати українську справу з якостями політичного европеїзму.

Велика війна, що вибухла одиноко з метою нововстановлення захитаної колись европейської рівноваги, велась цілком під кутом її европейськости, з вірою, що европейська міждержавна контроверса та нове пересунення сил внутрі самої Европи ні трохи не вплинуть на дальше іствування европейської світово-політичної супремації як такої. Тимчасом, у дійснім своїм висліді, війна приспішила з одного боку передовсім закордонно-політичну активізацію і світову економічну супрематію Америки, з другого боку — пробудження Сходу, чи то у формі евразійського більшовизму, чи теж східно-азійського націоналізму й імперіялізму. Цей світово-політичний розвиток зсунув Европу з бази її дотеперішньої супрематичної самовистарчальности й нині вимушує на ній перебудову її міждержавної політичної структури. Відколи европейська державна система наслідком великої війни зблькована поміж Америкою і СРСР, відтоді через сце зблькування на місце колишньої ідеї міждержавної **рівноваги** прийшов неминучий зріст, навіть примус внутрішньо-европейської міждержавної консолідації й **уніфікації**.

Велика основна лінія сучасного політичного розвиткового процесу в Европі йде ось так — не зважаючи на хаотичність і пливкість у цілій повоєнній европейській системі — в напрямку відборонного зблькування Европи таксамо перед східними азійсько-більшовицькими можливостями, як теж передовсім перед американським заходом. Провідну ролю в напрямку ось такого розвитку в Европі перейняла, загрожена в своєму світово політичному положенні, в першу чергу Британська Імперія.

Цілого десятка літ потрібно було, щоб хід европейської політичної свідомости перестався на отой [illegible] зміст сучасної політичної дійсности. Тільки поволі починає пробиватися наверх зрозуміння, що велика війна не покінчилася для Европи [illegible] встановленням рівноваги у власній системі, але передовсім і одиноко перемогою над цілою посторонньою [illegible] европейською системою і тільки ни-

ні — передовсім в Англії — люди починають витягати з того пізнання неминучі послідовности. Коли нині, тут і там, таксамо европейські „побідники“, як і вчорашні „побіджені“, знаходяться цілком для себе несподівано в тісних союзах, коли нині, не зважаючи на цілу низку повоєнних договорів, Европа ніяк не може політично скристалізуватись і в десять років після заключення „мира“ її політичний краєвид є й надалі вічно змінливою мозаїкою повсякчасних союзних вязань і комбінацій, — то ота політична пливкість у цілій системі є тільки найпершим симптомом закономірного вже пересталювання себе на ґрунт нової світово-політичної дійсности.

Віра Европи в свою суверенність і політичну самовистарчальність була безпосередньо після закінчення війни ще настільки сильна, що більшість повоєнних европейських договорів, а з тим і цілий сучасний европейський порядок, були побудовані виключно на катеґоріях неістнуючого в дійсности вже більше — політичного европеїзму. Вже в скорому часі політична база самої тільки европейськости показалась занадто вузькою, щоб на ній можна було розбудовувати ціле наше сучасне політичне життя. Йде примусове переставлювання себе на ширші, всесвітньо-політичні перспективи й ось така европейська внутрішня „зміна віх“ вимушує передовсім еволюційну ревізію того міждержавного положення, що витворилося в Европі на основі більшости повоєнних трактатів. І є це незвичайно знаменне, що тенденція в тому напрямку, аби зісунути себе з бази повоєнних договорів, виходить саме від великих побідних держав, отже від тих, що з льогіки речі малиб найбільші причини затримати істнуючий стан.

Ця тенденція виявилась до цього часу ще найбільш різко в Італії, а за нею в Англії. Покищо помічаємо тільки її перші симптоми. Але й це вистарчає, щоби вже нині, на самім початку того ревізійного розвитку, викликати паніку серед усіх тих „веліко-держав“ і державних новотворів, що повстали колись з якостей пережитого вже европейського сентименту і виключно як засіб для сотворення ефемерної в даному світовому положенні европейської політичної рівноваги. Відома річ. Удар об стіл, озвуться ножиці. Переляканий крик пана міністра Залеського про „гарантії“ і „ненарушність договорів“, його знервоване вояжування по цілій Европі, святочне відгрівання малої антанти в Букарешті і конвульсивне тримання себе за букву параграфу — ось перші із резонансів цього великодержавного уніфікаційного, або ще покищо — ревізійного процесу.

Зенон Пеленський.

З еміграційних справ.

Загальні збори „Товариства опіки над українськими емігрантами“.

В останньому дні червня (30. мм.) відбулися чергові загальні збори Т-ва опіки над українськими емігрантами, товариства, що зі скромних початків після чотирьох літ своєї діяльности розвинулося вже в досить поважну суспільну установу. Початок ліквідаційного періоду й навконечали під кінець червня всяких засідань, зібрань і нарад по спричиненню збудженню ширшого зацікавлення загальними зборами згаданого товариства. Вони відбулися в кімнатах товариства при слабій участи членів. Зборами проводив віцепрез. о. крил. Василь Томович, секретарював ред. З. Пеленський, який відчитав протокол остатніх заг. зборів.

Після того вичерпуючий звіт з діяльности товариства за 1927 р. склав генер. секретар д-р Вол. Константинович.

На вступі зазначив він, що еміграційна проблема все ще не находить відповідного зрозуміння в нашому громадянстві, хоч у тому напрямку дається в останніх часах помічати значний поступ. Основним змаганням кожного народу є дати примішення, варстат праці, заробіток і прожиток на рідній землі. Одвак з огляду на зростаюче перенаселення тепер є неможливо здійснити по завдання. Зі всіх держав і країн змагається еміграційна хвиля і то саме в часі, коли майже всі країни нового континенту менше або більше замкнули імміграційний доступ. Але еміграційна хвиля є така велика і така стихійна, що вона усуває бездіч перепон і ломить ставлені їй запори. В тій ситуації йде тільки про те, щоби ту стихію прибрати в організаційні форми, щоби еміграція була здорова, щоби вона принесла користь еміграції, а не зробила більшої шкоди нації. Кожна держава, кожний народ дбає про переведення здорової еміграції, про охорону емігрантів від визиску і денаціоналізаційних впливів. На тим більші небезпеки виставлені наші емігранти, члени недержавної нації. І тому наша дбайливість про них мусить бути тимбільша. Ми мусимо подбати, щоби нашу еміграцію спрямувати там, де вона приносить найбільша користи під економічним оглядом та де розмірно найменшою може бути небезпека денаціоналізації.

Бажаючи зорієнтуватися в основах еміграційної проблеми, товариство в своїм часі розіслало відповідні квестіонарі. Зібраний на їх основі матеріял виказує нечуване зубожіння селянства. Коли в 1900 р. на нашій території було 50 прц. селянських господарств 8-моргових, то тепер маємо понад 50 проц. тих господарств уже лише 2-моргових. Коли процес роздрібнювання селянських господарств піде тим самим темпом, то в р. 1960 будемо мати 50 прц. зовсім безземельних одиниць, себ-то яких три мільйони круглого сільського пролетаріяту. І коли через витворення нових варстатів праці, розбудови промислу і торговлі з одного боку, а парцеляцією великої земельної власности і піднесенням культури селянських господарств з другого ми не опануємо еміграційної хвилі, то вона ще пошириться і зросте.

Серед нашого громадянства був загально поширений погляд, що цікавитися й заниматися еміграцією, себ-то її регуляцією і допомогою емігрантам — це діло ганьбляче, це „торговля живим товаром“. Тепер наступає зміна тих поглядів. В громадянстві зростає зрозуміння, що тими масами емігрантів треба зайнятися, треба їм дати поміч і пораду при виїзді з краю, бо тільки тим способом можемо охоронити їх перед численними небезпеками та звязати зі старим краєм. Ті завдання в межах спроможности виконує наше товариство та його кружки.

Еміграційні справи в Польщі регулює розпорядок президента з 11. жовтня 1927. Регуляцію еміграції держава зберігає для себе. Тільки на основі окремої концесії можуть тими справами займатися громадянські установи. Наше товариство одержало дозвіл займатися еміграційними справами. Це завдання виконує товариство шляхом інформацій і порад та виробленням потрібних документів в своїх інформаційних бюрах і кружках. Канцелярія централі в першій половині 1927 р. (до 5. V. за секретарства пок. д-ра В. Бачинського) полагодила письменно 314 справ, опісля до 22. серпня тривав повний застій, а від 23. серпня (після реактивування діяльности т-ва) до кінця року 534 справ. За чотири перші місяці 1928 р. бюро у Львові полагодило письменно 1450 справ, а засноване в квітні в Тернополі 102 справи. Крім того устно полагоджено в обох бюрах до 1000 справ. Засідань ради в р. 1927 було шість. На початку 1927 було 56 членів, в р. 1927 прибуло 7, а в першій половині 1928 р. — 105. Інформаційних бюр має т-во два: у Львові і Тернополі. Кружків відкрито 4: в Самборі, Тернополі, Золочеві і Раві Руській. Затверджено статути кружків в Станиславові, Рогатині, Бережанах і Снятині. Внесено на затвердження статут кружка в Городенці. Намічено відкриття кружків: в Новім Санчі, Горлицях і Коросні для Лемківщини, в Ярославі й Перемишлі для Посяння, в Камінці Стр., Сокалі, Радехові, Бродах, Перемишлянах і Бучачі для Поділля, в Коломиї для Покуття та в Долині і Стрию для Підкарпаття. На північних землях намічено відкриття кружків у Кремянці, Володимирі Вол. і Дубні, а можливо ще і в Ковлі, Холмі і Бересті. В той спосіб була би вся наша територія обнята еміграційною опікою. Крім істнуючих інформ. бюр у Львові і Тернополі внесено подання на відкриття нових бюр у Самборі, Снятині, Раві Руській, Рогатині, Станиславові, Чорткові й Бережанах.

Т-во видав свій власний орган „Український Емігрант“, якого досі вийшло 4 чисел. Крім того т-во видало українсько-англійський самоучок в 10.000 примірників коштом 11.920 зол. Продано досі самоучка на суму 2693 зол., а з того вплачено на суму 1756 зол. Намічено видання українсько-еспанського самоучка.

Т-во піддержує зв'язки з державним еміграційним урядом та стоїть у зносинах з польським і жидівським еміґр. т-вом опіки над емігрантами на чужині для узгідлення еміграційної діяльности. Всі ті товариства створили комітет будови емігр. дому у Львові. Ця справа по всім признакам вступає небавом на шлях реалізації. В тому домі, що помістить 150—200 емігрантів має міститися готель, читальня, лазнички і т. і.

Т-во належить до Міжнародньої Т-ва Організації Товариств Опіки над Емігрантами, а крім того, остає у взаєминах з німецьким емігр. товариством у Лейпцигу і т-вом „Ібераз“ в Німеччині. Т-во увійшло у звязок з нашими організаціями за кордоном: в Латвії, Туреччині, Югославії, Франції, Бразилії, Мехіку і Канаді. Особливо в близьких взаєминах остає т-во з т-вом св. Рафаїла у Вінніпегу, яке на місці займається нашими емігрантами, підшукуючи їм працю та спрямовуючи їх на фарми. Президія два рази інтервеніювала (3. лютого і 30. травня) в Емігр. Уряді в справах, звязаних з діяльністю т-ва. На інтервенцію т-ва уряд також вдержал з нашої території виїздову до нас еміграцію до С. Павло Завдяки заходам уряд допустив цього року на сезонові роботи до Німеччини тра... сячі наших рільних робітників з окремих назначених повітів (в минулому році було лише 450). Міністерство суспільної ... і Емігр. Уряд й його експозитура у Львові в багатьох випадках ішли назустріч домаганням т-ва. В останньому часі т-во підготовило створення т-ва опіки над українськими емігрантами в Буенос Айрес з огляду на те, що до Аргентини — крім Канади — скеровується наша еміграція. Коли взяти на увагу, що річно виїздить до Канади 20 тисяч наших емігрантів, а до Аргентини 10 тисяч, то можна уявити собі, яка важка й відповідальна праця жде наше т-во, та як необхідно потрібно, щоби суспільність прийшла йому з моральною і матеріяльною допомогою.

Опісля розвинулася дискусія над предложеним звітом. Перший промовляв директор львівської експозитури Емігр. Уряду д-р Вишанський, який представив взаємини між цим урядом і нашим т-вом. Опісля промовляли в дискусії: ред. Ів. Івашко (доповнюючи звіт), Ф. Федорців, Болюх, д-р Говиковіч, д-р Л. Ганкевич, сен. О. Кисілевська й інші. З черги відчитано замкнення рахунків, що в прибутках і видатках виказує около 4000 зол. Звіт з діяльности та рахункове замкнення одноголосно і з признанням прийнято до відома та на внесення контрольної комісії уділено абсолюторію Раді т-ва ...

МИКОЛА МАТІІВ-МЕЛЬНИК. 5)

Із нетрів ночі.

(Продовження).

Я вернув на своє місце, але сірих шинель уже не було. Я думав, що за мною зачиняться двері і я остану сам зі своїми думками, але... що це?... Це так нагло сталося, як паде часом з мурів витручена цегла, або обсувається на щиром беріг. Я побачив перед собою розвернений військовий коц, а під ним дві парі ніг. Поки я успів подумати, що мене жде, він упав мені на голову. Щось важке, мов два кірцеві мішки, звалилося на мене й придавило до помосту.

Кістки тріщали під глухими ударами. Голова втискалася в долівку. На зубах розкислися губи — як розчавчена сливка. Пробігали крізь мозок іскри й западали кудись у безодню...

*

Тупий, безокий тиждень нудьги... Хтось був, хтось був у мене... але хто?... Вона?... Не знаю. Який слабкий інструмент той мозок. Один удар по лобі і вже... ні, таки не тямлю. Може мій янгол приносив на крилах золоті плястри сонця... може...

У душі так пусто...

Ви бачили розбиту стрільном гробницю?... Крізь щілини зруйтаного каміння стелиться сонце... а там пусто.

Нудьга впилася в серце. Ви слухаєте, як ссе з його комірок силу...

Нудьга... Чи ви її знаєте?... Запитайте в тих, що їм призначено роками сидіти на прічах, колисати в грудях пустку... передумувати думки блудним колесом... Da capo... da capo... Коли над вами звиснуть порепані стіни і сміється в дверях око дурного кікльопа. А ви лічите дощинки в помості, годинами ходите від дверей до вікна, стукаєте без толку до сусіда, або шукаєте якоїсь безглуздої забавки: мов дволітня дитина...

— Чуєш?... Там... діточий сміх. І ти колись був такий маленький. І ти сміявся... Кому бажав ти зла? Але тямиш, ще тоді... ти острив на річці до камінців „жидика“ й поров гусяткам полотенця в ногах... Хто тобі казав це робити... Вони бігали від тебе... за ними по плиттю червоні цятки... Га?... І ті, що потовкли твої кістки і твоєю кровю помазали брудний поміст цього каземату — і вони були без лиха в серці.

О, життя, ти більше випиваєш жовчі, ніж даєш її в чашу!

Крізь перехрестя срібногруда ластівка. Збила крильми, задзвонила у сталеві ножиці і стрілила з вікна.

Так...

Чорні воли стелять довгу скибу. — Лан поклав десь голову під небом і жде... Гей, гей, воли!...

*

Ви цікаві на довгого Мікеля? Я так думаю. Цей Мікель був епільогом усієї історії. (Я й досі відкладаю при їді ложку, коли він мені нагадується.)

...Усе було як понура фарса: я і глядачем і фігурою на видовищі.

Нині я знову бачив клаптик зеленого моріжку і квадрат неба над собою. Все було, як перше, злітали стадом голуби, десь у вибоїнах між полинялою скиртою цегли ярмаркували воробці і вчувався здалека шум міста.

— Ано, маррш, гайда!

Так не хочеться туди вертати! Але я йду й підіймаю одну то другу ногу, повну студеного олова. Щось бунтується в душі — і ломиться як перший лід під чобітками школярів. Рахую ступені сходів, міряю кроками бетон... Цок... цок... Услід побрязкує збруя... Співають завіси при дверях і западають замки. Клац... клац...

Ще гаркне ключ і підуть кудись кроки... Буду самий, відпочину...

Хочеться тільки не бачити схидно усміхнених лиць інквізиторів... Сверлування очей, розмови дроганнями кутиків уст, руками рук. Закутав би в конець поли голову і спав би в день, а в ночі пронизував би зором чорні, бездонні нетечі, слухав би як місяць по дахах ступає і як щур гризе десь дошку зубам часу...

Я кинувся до прічі, але холод жаху заморозив мене. Переді мною стояв довгий Мікель:

— Гі-гі-гі!... Buon giorno, signore!

(Продовження буде)

с. 1927. Вибрані на місце вибосованих членів Ради: др. М. Ванцівського, свящ. Дешкевича, о. крил. Томовича й радн. Гриневського вибрано їх попобно, чле[illegible] Ради. Заступниками членів Ради вибрано д-ра Л. Гаменича і М. Галібел, а членами контр. комісії вповно: дир. О. Скелята, радн. П. Береста і дир. М. Лазорка.

Після того голова о. Томович закрив засідання, бажаючи успіхів т-ву в його дальшій діяльности.

Всі українські діти до української школи! — Хто минає рідну школу і посилає дитину до чужої школи, той ворог своєї дитини й української нації!

Стан цукрової промисловости Радянської України.

В минулому господарському році 1927—28 вироблено цукру в цілому Радянському Союзі 13.348.000 метричних сотнарів. З цього на Україні вироблено 10.871.000 метричних сотнарів, що становить 81,4 прц. всієї продукції цукру в Радянському Союзі. Цукроварні Укрсельцукру, організації, яка арендує державні заводи, виробили коло 5,2 міл. пудів цукру.

В роках 1910—1914 вироблювано на теперішній території Союзу пересічно 15.080.000 метричних сотнарів цукру, отже продукція минулого року ще на 15 прц. нижча від передвоєнної, а на Україні на 10 прц. нижча від передвоєнної.

Це явище пояснюється двома причинами. Насамперед ряд цукроварень, які істнували перед війною, й досі ще не працюють. Перед війною в сучасних межах Союзу працювало 235 цукроварень, з них на Україні 195, а в Московщині 40. А в минулому році працювало лише 168 цукроварень, з них на Україні 139 і в Московщині 29. Друга причина, це дуже низька продуктивність господарств, які постачають для цукроварень буряки. Через цю причину годі пустити в рух усі істнуючі цукроварні, бо сировини не вистарчає або вона занадто дорога. Ще тепер на Україні є 40 цукроварень, які не мали потрібної кількости сировини, а які могли би дати на 4 мілійони пудів цукру більше, якби мали сировину.

На Україні є 15 цукроварень на консервації. Та вони й досі не можуть почати своєї праці, бо спочатку треба було подбати про те, щоби селяни почали знову сіяти буряк в таких розмірах, щоби ці цукроварні могли нормально працювати.

З другого боку на Україні є кілька районів, де нема цукроварень, але де селяни сіють багато буряків. Це головно райони Бахмацький і Лохвицький. Звідси щороку перевозять на далеку віддаль мілійони сотнарів буряка. Одначе це робить вироб цукру дуже дорогим, і тому цукроварні стараються підтримувати сіяння буряків у близших районах. Через це в найближчому часі може витворитися таке становище, що треба буде припинити сіяння буряка в тих районах, що не мають власних цукроварень, хоч вони успішно розвинули його в роках революції. Тому в цих районах треба булоб побудувати нові цукроварні, бо вони відразу були би забезпечені сировиною. Одначе в цьому році союзний уряд не дав коштів на будову цих цукроварень, хоч ці кошти легко можна було би покрити експортом цукру. Тут яскраво проявилася залежність України від Московщини, яка не дає Україні можливости свобідно й доцільно розвивати своє народне господарство.

Сіяння буряка в селянських господарствах Радянської України весь час постійно зростало. В 1923 р. засіяно було 73.197 десятин, в 1924 р. — 149.440, в 1925 р. — [illegible], в 1926 р. — 258.712, в 1927 р. — [illegible]. Одначе тут лінія розвитку, як бачимо з більшовицької преси, ішла інакше, ніж хотілося. Буряки сіють головно добре господаровані господарства. Вони ж в найбільшій мірі користають також з кредитів, які дають цукроварні й уряд. Більшовицька преса сама отверто констатує, що „втягнення бідноти не дає особливо помітних наслідків, бо директиви українського уряду в системі сільсько-господарського кредиту про кредитування бідноти на с[illegible] капітал, щоби підсилити ремаркети, [illegible] її, не виконано“.

Характеристично також, що селянські господарства виробляють буряк значно дешевше, ніж так звані „радянські господарства“.

На загал треба сконстатувати, що становище української цукрової індустрії є зле. Вона ще й досі не осягла передвоєнного рівня продукції й не має спромоги дальшого розвитку.

По широкому світі.

У Києві згорів літний будинок на площі „Купецького зібрання“, а з ним усі інструменти симфонічної орхестри, партитури, ноти.

Трибунал у Липську рішив потягнути до відповідальности комуністку Рут Фішер за організацію збройного бунту в Саксонії та Тюрингії в 1923 р.

Конгрес арабів в Єрусалимі буде здивований, коли дістане назад телеграму висдану просто до Ліги Націй. Ліга Націй не приймає безпосередньо заяв від організацій, тільки через „дотичні“ уряди.

В Атенах погрожують страйком робітники в пристанях.

В Індії знову поширилась епідемія холери; в одній окрузі померло 847 осіб.

Вдова по вбитім послі Павлі Радічу заявила на авдієнції у короля, що приймає його пропозицію і віддає своїх двоє дітей йому на виховання.

Арештування виконавців нападу на почту.

Нинішні часописи подають, що поліція виїхала після нападу автами й около 2 години в ночі вдалося приарештувати виконавців нападу на почту при вул. Глибокій ч. 3. Назвища арештованих поліція держить у тайні. На команді поліції переслухано арештованих. Їх зізнання дали субстрат до дальшої акції до викриття дальших спільників. Вчора, в середу, поліція по скінченні вступного слідства, переказала цілу справу з огляду на її тло, політичній поліції. Цілу справу веде ядком. поліції Мітакевр. Арештовані три виконавці нападу сидять в поліц. арештах при вул. Яховича. Сподіються дальших арештувань. Польська преса впевняє, що виконавці нападу належать до української політичної боївки та що станутъ перед наглим судом.

Арештування в звязи з асентерунковими надужиттями.

На терені ДОК 10 (Перемишль) викрито велику асентерункову аферу. Слідство вже покінчено. Поза арештованими вже, делегована львівська поліція перевела ряд дальших арештувань.

Стверджено, що надужиття при асентерунку допускалися в містах: Переворську, Ярославі, Ланцуті та Перемишлі. Арештовано 126 осіб, із тих після переслухання замкнено 16. Крім того виготовлено карне донесення проти 200 осіб, вмішаних безпосередньо або посередньо в цілу аферу.

Політичні вісти.

МАРШ. ПІЛСУДСЬКИЙ У РУМУНІЇ.

Марш. Пілсудський приїде в суботу до Търговішті, де замешкає у вілі. Румунська преса зазначує, що побут марш. Пілсудського не матиме політичного характеру.

ДИМІСІЯ УРЯДУ СХС.

На засіданні югославянської ради міністрів уряд постановив податися до димісії. Предсідник ради Вукічевич вручив королеві збірну просьбу в справі димісії уряду.

НОВИЙ УРЯД В ГРЕЦІЇ.

Новий грецький кабінет уконституувався. Венізельос обняв провід кабінету і заграничні справи. Новий уряд зложив 4. липня присягу на руки президента республики Кондуріотіса. Декрет про розвязання парламенту буде оголошений 7. або 9. липня. Венізельос поїде небаром до Солуня.

КОНГРЕС УНІЇ МІЖНАР. ТОВАРИСТВ ЛІГИ НАЦІЙ.

В Гаазі відбулося в понеділок інавгураційне засідання конгресу міжнар. унії товариств Ліги Націй. Промовляв представник голяндського уряду. Тепер працюють комісії конгресу. Комісія нац. меншостей два дни займалася внесками, що торкаються недостаточної забезпеки меншостей у краях, які підлягають меншостевим трактатам і внесенням у справі створення постійної меншостевої комісії при Лізі Націй для тих держав, вкінці внесенням, яке пригадує, що не всі держави мають іще зобовязання супроти меншостей.

ДИМІСІЯ АВСТРІЙСЬКОГО МІНІСТРА СПРАВЕДЛИВОСТИ.

Австрійський міністр справедливости Дінгхофер, від якого посли в парламенті домагалися пояснень у справі процесу Белі Куна, подався до димісії.

НОРВЕГІЯ НЕ ХОЧЕ БІЛЬШОВИЦЬКИХ ГОСТЕЙ.

Норвеське посольство у Москві відмовилося дати візи делегації більшовицьких професоюзів із Догадовим на чолі. Делегація хотіла поїхати до Осльо на засідання комітету порозуміння більшовицьких і норвеських професоюзів. Більшовицькі газети у звязку з цим гостро атакують норвеський уряд, заявляючи, що це діється з англійської інспірації.

УЛЬТІМАТ ДЛЯ ГРУПИ ТРОЦЬКОГО.

Аг. Всходня подає з Москви, що Сталін, обговорюючи поворот до партії 35-х бувш. опозиціоністів, зазначив, що привернено вже єдність партії. Поза партією є досі група Троцького. Їй предложено ультімат. З групи Троцького Радек висловив бажання порозумітись з партією.

ПОЛЬСЬКІ ЛЕТУНИ ВЖЕ ВІДЛЕТІЛИ ДО АМЕРИКИ?

З Ле Бурже повідомляють, що наскільки атмосферичні умовини позволять, польські військові летуни відлетять до Ню Йорку в ночі з 4. на 5. липня.

Біржа.

Гроші.

Американський долар 8·88·00—8·88·50, канадійський долар 8·82·00—8·82·50, чеська корона 0·26·33—0·26·50, австрійський шилінг 1·25·50—1·26·00, румунська лея 0·05·50—0·05·75, французький франк 0·35·00—0·35·20, швайцарський франк 1·71·50—1·72·00, фунт штерлінгів 43·40·00—43·70·00, радянський червінець 25·00—25·50.

Золото: 20 корон 36·20·00—36·60·00, 20 франків 34·30·00—34·60·00, 20 німецьких марок 42·40·00—42·70·00, 10 російських рублів 47·00·00—47·50·00.

Срібло: Австрійська корона 0·58·50—0·60·00, 5 австрійських корон 3·30·00—3·60·00, австрійський флорен 1·75·00—1·80·00, російський рубель 2·90·00—3·00·00, копійки за рубель 1·45·00—1·50·00.

Збіжа.

Пшениця двірська 53·25—54·25, пшениця селянська 52·00—53·00, жито галицьке 44·50—45·25, ячмінь галицький броварняний 41·00—42·00, ячмінь на жанно 41·00—42·00, ячмінь пастівний 35·25—36·25, овес галицький 44·25—45·25, кукурудза румунська 42·50—43·00, бараболя промислова 0·00—0·00.

НОВИНКИ

— „Лемко“. В Кракові почав виходити раз у місяць двоїгандйою за [illegible] (з додатком [illegible] ої мініятурний) листок під назвою „Lemko“ за підписом якоїсь Стефана Косса. Що це за „орган“, важко зорієнтуватися. Зустрічаємо там перестарілі розповсюджені вістки, які можна підтягнути під рубрику „всячина“ та малограмотну статейку „Положенє господарчо Лемківщини“. Редакція опрацьовує свою латинку грм. що „w Krakowi nit pisma uyskaho“. Очевидно, все це не відповідає дійсності. Факт видавання цього „мініятюра“ зазначує, що йдуть намагання з невідомої сторони, і поки-що в невідомому напрямку впливати на наших лемків, накидуючи їм мішанину латинки й стимулюючи [illegible] „і“, щоби з часом перейти на [illegible] ту латинку. Над цею справою годилось би застановитися та приступити в недалекому часі до видавання окремого двотижневика, як не тижневика для лемків.

— Особисті вісти. З нинішнім днем (4. п. м.) почав після повороту з відпустки виконувати свої обовязки головний редактор нашого щоденника Василь Мудрий.

— Труси й арештування. В середу 4. п. м. в год. 5.30 рано, львівська поліція перевела знову трус у п. Карла Мулькевича, Кентшинського ч. 10, а хоч не знайшла нічого, забрала його з собою. Довідуємось, що вчора вранці переведено ревізію в „Академічнім Домі“, але не найдено там нічого.

— З Т-ва Охорони Воєнних Могил присилають нам XXI. спис опікунів українських стрілецьких могил: 336) Конгрегація при Інституті св. Йосафата, Львів — 2 м., 337) Парохіяльний уряд в Монастириськах — 1 м., 338) Кружок У. П. Т. „Рідна Школа“ в Монастириськах 1 м., 339) Учениці VI. кл. української гімн. в Коломиї — 1 м., 340) Філія „Союзу Українок“, Радехів — 1 м., 341) Ася Девицька Львів — 1 м., 342) Стефанія Чернятова, Калуш — 1 м., 344) Ольга Филипович, Новий Санч — 1 м., 345) Читальня „Просвіти“, Новий Санч — 1 м., 346) Ст. Сенькова, Нове Село — 1 м., 347) Ученики української гімн., Чортків — 1 м., 348) Учительський Збір української гімн., Чортків — 1 м., 349) Чит. „Просвіта“ в Базарі, пов. Чортків — 1 м., 350) Антін Васильків, Капустинська Старі — 1 м.

— Ордер після смерти. В офіціяльних варшавських вістках про останні відзначення „золотим хрестом заслуги“ находимо теж прізвище візитатора шкіл куратори львівської шкільної округи Івана Матіїва, про якого смерть у Варшаві досі не знають. Хрест, але нагробний.

— Зїзд гігієністів з усієї Польщі радитиме у Львові 7. і 8. липня. Головною темою нарад буде справа як удержувати міста та зорганізувати цілу низку шпиталів, яких недостачу відчуває населення.

— У школі щораз краще. [illegible] страція до шкільних відносин: У жіночій гімназії в Катовицях 15 літня абітурієнтка Любельська по здаванні матури вмерла на коридорі, а лише голову комісії, шкільного візитатора. Візитатор оглянув у комісії вже третій раз своїм [illegible], що Любельська — вмерла.

— Чудеса техніки. Берлінська преса повідомляє про новий винахід одного з директорів фірми „Сіменс-Шукерт“ Кругенбергера, який приготовляє проєкт [illegible] незвичайно шалкої залізниці на лінії Берлін-Потсдам. Ця нова залізниця має переїхати 30 км. в 5 хвилинах; вона буде комбінацією залізниці на [illegible] душної залізниці та літака. [illegible] мотор уводитиме в рух вагони з алюмінію.

— Завзяті історики. Члени [illegible] Академії Наук найшли собі тему до [illegible] ної суперечки: чи син Филипа II. Дон Карльос вмер природною смертю. Кількох професорів твердить, що його отруїли. А на доказ, що це так, один з них поставив внесок підняти зі гробу останки Дон Карльоса, й тому можна буде найти ще сліди отрути.

— Суд і танці. Вищий суд стейту Ню Йорк видав приказ, щоби припинити [illegible] тові змагання щодо рекорду витривалости в танці. Із 17 пар, що взяли участь у цих „маратонських“ змаганнях, [illegible] крутиться вже третій тиждень [illegible], що переможці [illegible] Маратоном [illegible] трудом.

— Марка „Ленін — ікона“. У „[illegible] Газеті“ з дня 21. червня читаємо статейку, де редакція жалується, що [illegible] гійні селяни [illegible] рівнюються до духа часу“. [illegible] „Баптисти [illegible] зборів з приказами [illegible] портретами, гаслами [illegible] фотографій і образів усіх [illegible] „старців“, богоугодників, святих [illegible] також портрети „Леніна і [illegible] чені більши святим [illegible]“.

— Різні вістки. [illegible]

[illegible]

зворушений долею Амундсена жертвував значну суму на його ратунок. — У Буенос-Айрес появилась епідемія „бубонної" чуми. — Агенти уряду тверезости трусили 18 вічних клюбів у Бруклині, де святкували вибір Сміта як кандидата на президента; при цій нагоді арештували 100 осіб за найдені „колекції" алькоголю.

— **Неприємна комета.** Німецький астроном барон Біфісльд хотів за всяку ціну стати членом „Академії Наук" у Берліні. Щоби доступити тої чести він приготовив для неї працю, де доказував, що відкрив одну нову комету, що небавком зачіпить за землю і розторощить її на гамуз. Голова Академії побажав астрономові дальших успіхів у науковій праці, але рішив, що з огляду на найближчу загибіль усього світа, разом з Академією, не варт уже приначувати нового члена її членом. „Чи це варто для вас бути безсмертним так коротко?" спитав він його.

— **40-літний зїзд** товаришів, що в 1888 році здали матуру в стрийській гімназії, скликаний на день 8. липня ц. р. **до Стрия не** відбудеться, бо за мало товаришів зголосило свою участь і тому зїзд **відкликано.**

Памятайте, що всякі збірки на нагробник на могилі Івана Франка треба посилати до Центробанку, Львів, Ринок ч. 10, і. пов. на щадничу книжечку ч. 7910.

Театри.

Міський великий театр:

5-го г. 7·30 веч. „Турандот".

Міський „Театр Новин":

5-го г. 8·30 веч. виступ театру „Qui pro Quo".

КІНА.

„Палас": „Королева льондонських салонів".
„Лев": **„Вона має дещо".**
„Апольо": „Пупільок" гарної дами.
„Фатаморгана": „Зов крови". Царські княжата".
„Байка": „Том Мікс".

Листи до Редакції.

В справі ситківкових змагань в Коломиї.

Вп. Пане Редакторе!

В „Ділі" ч. 145 з дня 1. липня 1928 поміщений комунікат Українського Спортового Союзу в справі краєвих ситківкових змагань. В ньому сказано, що тими змаганнями займається Т-во „Сокіл" в Коломиї. На основі § 32. прес. декр. прав. Річип. просимо отсим помістити в найближчому числі „Діла" тими самими черенками і на тому самому місці отсе спростування: Неправдою є, що змагання влаштовує Спортова Секція Т-ва „Сокіл" в Коломиї, бо Т-во „Сокіл" до нинішнього дня не дістало від У. С. Союзу ніяких припоручень щодо тих змагань. Т-во „Сокіл" довідалося щойно із згаданого комунікату, що такі змагання відбудуться, і то — з рамени „Сокола". З огляду на таке поступовання У. С. Союзу Т-во „Сокіл" подає до відома всім інтересованим, що не бере на себе ніякої відвічальности за організацію тих змагань. Рівнож подає до загального відома, що п. П. Франка, який згідно з комунікатом займається вписом учасників, дня 6. липня 1926 виключено із членів Т-ва „Сокіл" в Коломиї; а як виключений б. член не міг би хіба організувати змагань в імени Т-ва „Сокіл".

За Виділ Т-ва „Сокіл" в Коломиї:

Борис Лепкий, голова; Ярослав Чолій, писар.

Коломия, 1. липня 1928.

Протест проти наклепів.

До Хв. Редакції час. „Діло" у Львові.

Прошу дуже помістити отсих кілька слів:

У брошурі „Альманахъ Талергофскій", випуск перший, виданий Талергофським Комітетом, яка мені випадково попала в руки, на стор. 67. поміщено таке:

„Въ Каменкѣ Струмиловой одинъ священникъ разстрѣлянъ и одинъ арестованъ, повѣшено и разстрѣляно 10 крестьянъ, арестовано свыше 120 крестьянъ — все по доносу мѣстного уніятского священника о. Михаила Цегельскаго".

Все те є брехнею і клеветою на мою особу, що з обуренням відпираю — свідчуся поважними громадянами, які потерпіли тяжко в Талергофі.

о. Михайло Цегельський
гр.-кат. парох в Камінці Струм.

Посвідчаємо, що поміщене в „Альманасі Талергофськім" на нашого довголітнього пароха о. Михайла Цегельського, начеб на його донос б. австрійські власти розстрілювали, вішали й арештували наших громадян, є неправдою і клеветою.

Камінка Струм., 1. липня 1928.

Гавриїл Мулькевич, купець і заст. бурмістра; **Іван Литвин,** міщанин, кравець; **Йосиф Рихва,** міщанин, рільник; **Василь Бикало,** міщанин.

Нові книжки й видання.

КНИЖКИ.

Ольга Кобилянська: В НЕДІЛЮ РАНО ЗІЛЛЯ КОПАЛА... З ілюстраціями арт.-маляра П. Видиніівського. Чернівці. Накл. Книгарні Ю. Глинка і Спілка.

І. Гаврилюк: МОЛОДІ ПАРОСТИ, драма, на 3 дії. Чернівці. Ю. Глинка і С-а.

Яків Кухаренко: ТВОРИ. Перше повне ілюстроване видання. Під редакцією Г. В. Омельченка. Громада Українців з Кубані. Прага 1928. Стор. 144, 16°.

ЗВІТ УПРАВИ ПРИВАТНОЇ ЖІНОЧОЇ ГІМНАЗІЇ УКРАЇНСЬКОГО ІНСТИТУТА ДЛЯ ДІВЧАТ У ПЕРЕМИШЛІ ЗА 1927/8 РІК. Зміст: Д-р Евген Грицак: Участь жіноцтва в українськім письменстві (II часть) — Вісти про розвиток гімназії.

ЗВІДОМЛЕННЯ УПРАВИ ПРИВАТНОЇ КОЕДУКАЦІЙНОЇ ГІМНАЗІЇ УКРАЇНСЬКОГО ПЕДАГОГІЧН. Т-ВА „РІДНА ШКОЛА" В ДРОГОБИЧІ ЗА РР. 1918—1928. Зміст: Володимир Дольчаник: Здрібнілі та пестливі іменники в народніх піснях Дрогобиччини. — Звідомлення управи гімназії.

ЖУРНАЛИ.

„Нива". Часопис присвячений церковним і суспільним справам. Червень, ч. 6.

„Сільський Господар", орган Краєвого Т-ва Господарського „Сільський Господар", дня 1. липня ч. 13.

Przegląd Społeczny, miesięcznik poświęcony zagadnieniom pracy społecznej i opieki nad dzieckiem. Львів, червень, ч. 6.

„Наша Земля". Суспільно-політичний і літературний журнал. Рік видання II. ч. 6. Ужгород 1928.

„Український Філятеліст". Місячник. Рік видання IV. Ч. 6—7 за червень-липень. Відень 1928. Число видане з приводу 10-літнього ювилею українських марок.

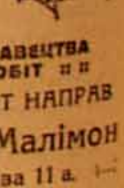
ОПОВІСТКИ.

Виділ Т-ва „Українська Студентська Громада в Кракові" взиває отсим всіх Товаришок і Товаришів, членів Т-ва, брати підчас ферій активну участь в суспільній праці та організації Студентства на місцях. Рівнож пригадує, що теперішне невідрадне матеріяльне положення Т-ва можна буде направити тільки через масову участь всіх членів у переведенню збірки, яку уряджуватиме в вересні ц. р. Тво „Прихильників Освіти". Супроти цего Виділ звертає увагу членам Т-ва, що на будуче розглядатиме в першу чергу подання тих Товаришів (ок), які викажуться відповідними даними з праці підчас ферій. — За Виділ: Од. Гайдукевич, голова, М. Бажанський, секретар. 1—1

Недільна збірка під церквами і інституціями на Товариство Українська Захоронка дня 1. липня ц. р. дала 238 зол. 1—1

Університетські студії в Познані. Громада Студентів-українців у Познані подає інтересованим до відома, що в познанському університеті істнують такі виділи: 1) виділ лікарський, 2) виділ правно-економічний, 3) вид. лісово-рільничий, 4) вид. мат.-природничий, а при ньому відділ фармацевтичний, 5) виділ гуманістичний та відділ фізичного виховання при виділі лікарському, мат. природничому або гуманістичному. Окремо істнує в Познані Вища Торговельна Школа з 3-літним навчанням. Виписи до 1-го жовтня, залучники до подання, як на інших університетах. Скількість місць на медицині і фармації обмежена. На фармації обовязує вступний іспит з математики або фізики з гімназійного обсягу. Рефлектанти можуть тепер вносити подання; скількість залучників звичайна + 4 знимки. Вступні іспити між 15—20 вересня. На фізичне виховання на повний курс трудніше дістатися, лекше на курс упрощений (3-літний), як побічний предмет при фільософії. На інші факультети легко дістатися. о близькі інформації звертатися до інж. Олександри Чиковичівної за долученням марки на адресу: Познань, вул. Домбровського 2/III. — а Виділ: Пасіка Степан, голова. Маціліиський Омелян, секретар.

За редакцію відповідає Василь Мудрий. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Видавничої Спілки „Діло", Львів, Ринок ч. 10.